

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

Analiza prinosnog položaja

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Pri analizi finansijskog rezultata vrši se vremensko i prostorno upore ivanje.

Kod prostorne analize se po pravilu ne vrši upore ivanje apsolutnih ve samo relativnih brojeva.

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Analiza strukture i rasporeda ukupnog prihoda

Struktura ukupnog prihoda pokazuje po osnovu **veća** i koliko je ostvareno prihoda, a **raspored ukupnog prihoda** pokazuje njegovo opterećenje pojedinim vrstama rashoda i udeo finansijskog rezultata u ukupnom prihodu.

3

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Analiza strukture ukupnog prihoda i analiza rasporeda strukture ukupnog prihoda

R. br.	Pozicija	Preduzeće					Konkurencija		
		Prethodna godina	Tekuća godina	Prethodna godina (%)	Tekuća godina (%)	Indeks	Prethodna godina (%)	Tekuća godina (%)	Indeks
1.	Poslovni prihodi	1.645.664	3.363.540	91,1	88,5	204	92,2	91,6	193
2.	Finansijski prihodi	97.003	417.453	5,4	11,0	430	2,3	2,8	237
3.	Ostali prihodi	63.837	21.174	3,5	0,5	33	5,5	5,6	198
4.	Ukupni prihodi (1 do 3)	1.806.504	3.802.167	100	100	210	100	100	194
5.	Poslovni rashodi	1.631.273	3.190.018	90,3	83,9	196	80,4	81,0	195
6.	Finansijski rashodi	97.559	437.249	5,4	11,5	448	9,1	9,5	218
7.	Ostali rashodi	18.065	83.647	1,0	2,2	463	2,2	2,7	239
8.	Ukupni rashodi (5 do 7)	1.746.889	3.710.914	96,7	97,6	212	91,7	93,2	198
9.	Bruto dobitak (4-8)	59.615	91.253	3,3	2,4	165	8,3	6,8	161
10.	Gubitak (8-4)								
11.	Porezi iz dobitka	39.743	57.033	2,2	1,5	143	3,1	2,6	163
12.	Neto dobitak (9-11)	19.878	34.220	1,1	0,9	172	5,2	4,2	167
13.	Neto gubitak (9-11 ili 10+11)								

4

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Analiza strukture i raporeda poslovnog prihoda

Poslovni prihod je dominantna (glavna) komponenta ukupnog prihoda, a poslovni rashodi su, tako e, dominantna (glavna) komponenta ukupnih rashoda.

Podbilans poslovnih prihoda i rashoda mora da bude prilago en za potrebe ove analize, imaju i u vidu i analizu rizika ostvarenja finansijskog rezultata i donje ta ke rentabilnosti.

5

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Struktura poslovnog prihoda

Poslovni prihod ini prihod od prodaje plus pove anje vrednosti zaliha u inaka (minus smanjenje vrednosti zaliha u inaka).

Gdje je ostvaren prihod od prodaje:

- na doma em tržištu
- na inostranom tržištu

6

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Struktura rasporeda poslovnog prihoda

Struktura rasporeda poslovnog prihoda u stvari pokazuje opterećenje poslovnog prihoda pojedinim vrstama rashoda.

Kod tipičnog preduzeća najveće opterećenje poslovnog prihoda čine **varijabilni materijalni rashodi** koji obuhvataju: **troškove materijala, troškove goriva i energije, troškove proizvodnih usluga i nabavnu vrednost robe.**

7

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Struktura rasporeda poslovnog prihoda

- veći fizički utrošaci materijala, goriva, energije i proizvodnih usluga po jedinici kod preduzeća nego kod konkurencije,
- lošija struktura proizvodnje u inostranstvu kod preduzeća nego kod konkurencije
- lošiji globalni paritet prodajnih i nabavnih cena kod preduzeća nego kod konkurencije.

8

1. Poslovni rashodi po oficijelnom bilansu	
2. Nabavna vrijednost robe	
3. Poslovni rashodi bez nabavne vrijednosti prodate robe po oficijelnom bilansu (1 —2)	
4. Smanjenje vrijednosti zaliha u inaka	
5. Povećanje vrijednosti zaliha u inaka	
6. Troškovi prodanih proizvoda i usluga (3 + 4 – 5)	
7. Koefficient udjela troškova prodanih proizvoda u poslovnim rashodima bez nabavne vrijednosti prodate robe po oficijelnom bilansu (6/3)	
8. Troškovi materijala, goriva, energije i proizvodnih usluga	
9. Troškovi materijala, goriva, energije i proizvodnih usluga u prodanim proizvodima i uslugama (8 × 7)	
10. Troškovi materijala, goriva, energije i proizvodnih usluga u troškovima prodanih proizvoda i usluga i nabavna vrednost prodate robe (2+9)	
11. Prihodi od prodaje	
12. Globalni paritet prodajnih i nabavnih cena	(11/10)

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Struktura rasporeda poslovnog prihoda

Sa globalnim paritetom prodajnih i nabavnih cijena povezana je i kurentnost proizvoda na tržištu gde razlikujemo:

- proizvodnu kurentnost i
- cjenovnu kurentnost.

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Struktura rasporeda poslovnog prihoda

Optere enje poslovnog prihoda amortizacijom i troškovima rezervisanja za materijalne troškove (investiciono održavanje osnovnih sredstava, troškovi servisiranja proizvoda u garantnom roku, troškovi privo enja zemljišta prvobitnoj nameni, troškovi obnavljanja šuma, i sl.) uslovljeno je pre svega visinom nabavne vrijednosti svih osnovnih sredstava, metodom obra una amortizacije kao i visinom rezervisanja za pokri e gore navedenih budu ih troškova.

11

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Struktura rasporeda poslovnog prihoda

Pretežno fiksne rashode ine: troškovi naknada (dnevnice za službena putovanja, prevoz radnika na rad i sa rada, naknada za ishranu radnika i sl.), troškovi neproizvodnih usluga, troškovi reprezentacije, troškovi osiguranja i platnog prometa, troškovi lanarina i troškovi poreza i doprinosa nezavisnih od rezultata.

12

Redni broj	Pozicija	Struktura bruto finansijskog rezultata				Konkurencija	
		Prethodna godina	Teku a godina	Prethodna godina (%)	Teku a godina (%)	Prethodna godina (%)	UCC
1.	Poslovni prihodi	1.645.664	3.363.540				
2.	Finansijski prihodi	97.003	417.453				
3.	Ostali prihodi	63.837	21.174				
4.	Ukupni prihodi (1 do 3)	1.806.504	3.802.167				
5.	Poslovni rashodi	1.681.273	3.190.018				
6.	Finansijski rashodi	97.559	437.249				
7.	Ostali rashodi	18.065	83.647				
8.	Ukupni rashodi (5 do 7)	1.746.889	3.710.914				
9.	Finansijski rezultat iz poslovnih prihoda (1-5)	14.391	173.522	24,1	190,2	142,2	155,9
10.	Finansijski rezultat iz finansiranja (2-6)	(548)	(19.796)	(0,9)	(21,7)	(81,9)	(98,5)
11.	Finansijski rezultat iz redovnog poslovanja ((1-2)-(5+6)) ili (9+10)	13.843	153.726	23,2	168,5	60,3	57,4
12.	Finansijski rezultat iz neposlovnih i vanrednih prihoda (3-7)	45.772	(62.473)	76,8	(68,5)	39,7	42,6
13.	Ukupan bruto finansijski rezultat (4-8)	59.615	91.253	100,0	100,0	100,0	100,0

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Analiza finansijskog rezultata iz finansiranja

Preduze e, po pravilu, koristi pored sopstvenih izvora finansiranja (sopstveni kapital) i pozajmljene izvore finansiranja na dug i kratak rok za koje pla a njihovu cenu tj. kamatu.

S tim u vezi prirodno je znati da li preduze e po osnovu pribavljenog kapitala i kratkoro nih sredstava ostvaruje dobitak ili gubitak?

14

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Analiza rashoda

Pojam rashodi obuhvata sve izdatke koji prate poslovanje preduze a.

Dijele se na:

- Redovne
 - Poslovni rashodi
 - Finansijski rashodi
- Neposlovne i vanredne (ostali rashodi)

15

ANALIZA PRINOSNOG POLOŽAJA

Analiza troškova

Onaj dio rashoda koji je vezan za proizvodnju proizvoda, koji može biti ukalkulisan u njegovu cijenu koštanja ini kategoriju **troškova. Njih ine poslovni i finansijski rashodi.**

Troškovi po svojoj ekonomskoj sadržini predstavljaju utrošene vrijednosti u proizvodnji ili prometu.

Troškovi u **užem smislu** predstavljaju nov ani izraz utroška sredstava za rad, predmeta rada i radne snage.

Troškovi u **širem smislu** obuhvataju troškove u užem smislu uve ane za troškove prometa i izdatke namijenjene za pokri e opštih i zajedni kih potreba.

16